

## *Koncept for forældrekompetenceundersøgelser på Bethesda*

Bethesda er en døgninstitution med mange års speciale i familiebehandling og familieundersøgelser. Der tilbydes både døgnophold af kortere eller længere varighed samt forskellige ambulante ydelser. Herudover foretager Bethesda forældrekompetenceundersøgelser, både i forbindelse med døgnophold og ambulante. Undersøgelser i døgnregi kan være relevante, hvis der er akut risiko for barnet, og der således er behov for at sikre barnet, mens undersøgelsen foretages. De ambulante undersøgelser kan foretages, når man ikke har akut bekymring for barnet, men dog har behov for en undersøgelse, som giver et validt billede af forældrenes ressourcer og begrænsninger i forhold til forælderrollen.

Forældrekompetenceundersøgelserne foretaget af Bethesda tager udgangspunkt i Socialministeriets retningslinjer for udarbejdelse og anvendelse af forældrekompetenceundersøgelser.

Undersøgelserne på Bethesda foretages normalt af et tværfagligt team med kendskab til familiedynamik, udviklingspsykologi, tilknytningsteori samt psykiske vanskeligheder og med erfaring inden for undersøgelse og observation. I vores valg af teamdeltagere lægger vi os op af anbefalingerne fra Socialministeriets vejledning.

Teamet kan bestå af:

- Autoriseret psykolog med erfaring indenfor undersøgelse af børn og voksne.
- Socialrådgiver med erfaring indenfor familiebehandling og observation samt med indgående kendskab til de retlige og administrative forhold på det sociale område.
- Pædagogisk uddannet familiebehandler med erfaring indenfor børns udvikling og familiedynamik.
- Og/eller af en socialpædagog med erfaring i observation og beskrivelse af børn og unge.

Teamet bestående af 2-3 personer sammensættes ud fra opgavens karakter, og opgaverne fordeles ligeledes mellem teamets medlemmer afhængig af opgavens karakter. Det søges således at sikre størst mulig ekspertise afhængig af den konkrete undersøgelse og problemstilling. Den autoriserede psykolog har en superviserende funktion i forhold til den samlede undersøgelse.

### **Undersøgelsens indhold**

Indholdet i undersøgelsen kan være følgende, jf. Socialministeriets retningslinjer:

- Gennemlæsning af relevante sagsakter, evt. indhentelse af supplerende oplysninger.
  - Via forældreinterview at få viden om forældrenes opvækst med særligt henblik på egne tilknytningserfaringer.
  - Pædagogiske observationer af forældrenes samspil med deres barn/børn. Disse observationer foretages primært af det pædagogiske personale, superviseret af autoriseret psykolog.
  - Individuel psykologisk undersøgelse af én eller begge forældre og evt. barn.
- Undersøgelserne kan omfatte både kognitiv - og personlighedsmæssig testning.

Bethesda Familieindsatser og konsulentbistand, Bethesdavej 31, 8200 Aarhus N, Tlf. 51 57 65 89

Chr. d. IX's Børnehjem, Reykjaviksgade 11, 8200 Aarhus N, tlf. 51 57 65 31

[www.doegncentret.dk](http://www.doegncentret.dk)

Døgncentret har driftsoverenskomst med Aarhus Kommune – og er en selvejende institution tilknyttet LIVSVÆRK

*En del af  
Livsværk*

- Evt. ERA-undersøgelse (Early Relationel Assessment), som vha. videooptagelser belyser samspillet og relationen mellem forældre og barn/børn.
- Evt. pædagogisk / psykologisk undersøgelse af barnets udviklingstrin, f.eks. Kuno Beller undersøgelse, MPU, DP-3 eller Bayley undersøgelse. Undersøgelserne foretages ud fra en konkret vurdering og afhængig af barnets alder.

Undersøgelsen søger at afdække både forældrenes ressourcer og vanskeligheder. Der vil være fokus på forældrenes evner til at indgå i og etablere relation til deres barn. Der ses på forældrenes evne til at aflæse, indleve sig i og forstå det enkelte barns behov samt forældrenes evne til at tilgodese disse. Der er fokus på både den fysiske og den psykiske omsorg for barnet. Endvidere vurderes forældrenes udviklingspotentiale i det omfang, det er muligt, herunder evne og villighed til at modtage rådgivning/vejledning og evt. støtte til forældreopgaven.

Alle undersøgelser skal ikke være mere omfattende end formålet tilsiger, jf. Servicelovens § 50, og det vil således i den konkrete situation blive aftalt nærmere, hvad undersøgelsen skal indeholde.

I undersøgelser af kommende forældre vil det selvsagt ikke været muligt, at vurdere forældrenes kompetencer i forhold til det konkrete barn og dets eventuelle særlige behov. Der vil i disse tilfælde blive lagt vægt på forældrenes mere almene kompetencer og overordnede egenskaber i forhold til at varetage omsorgen for et barn. Det vil bl.a. omhandle forældrenes fleksibilitet og rummelighed, evne til behovsudskyldelse, psykiske og sociale stabilitet, evne til mentalisering samt deres egne erfaringer med tilknytning.

Ved ambulante undersøgelser vil den del af undersøgelsen, der vedrører psykologisk testning samt samtaler, blive foretaget på Bethesda, mens observationer oftest foretages i hjemmet, plejefamilie, daginstitution eller andet relevant sted, som er kendt for barnet.

### **Varighed**

Undersøgelsen vil forløbe over ca. tre måneder, Undersøgelsen kan først starte op, når visitationsgrundlaget er afklaret. Forløbet starter, når der er afholdt opstartsmøde. Ved gentagne afbud / udeblivelser kan det påvirke såvel varighed som økonomi.

### **Udarbejdelse af rapport**

Ved afslutning af forløbet udarbejdes en rapport indeholdende den psykologiske undersøgelse, anamnese-oplysninger vedr. forældrene, beskrivelser af samvær og samspil, beskrivelse af barnet (evt. undersøgelse af barnet, hvis dette er aftalt) samt en konklusion.

Konklusionen indeholder en vurdering af forældrenes kompetencer til at udføre den primære forældreopgave med henblik på at sikre barnets/børnenes fortsatte udvikling på alle områder. Der tages hensyn til det enkelte barns særlige udviklingsbehov. Konklusionen kan endvidere indeholde en vurdering af de støttebehov, som barnet og familien har fremover. Rapporten skal kunne danne grundlag for de beslutninger om foranstaltninger, som kommunens socialforvaltning skal foretage.

Rapporten vil blive gennemgået med forældrene, og forældrenes kommentarer kan vedlægges rapporten. Rapporten kan fremlægges på et møde med familierådgiver og familien.

### **Visitation**

Ved ønske om forældrekompetenceundersøgelse tages kontakt til forstander Charlotte Vestergaard eller socialrådgiver Stine Bjerre Christiansen på Bethesda for nærmere aftale om forløbet.

I visitationen er det vigtigt, at sagsbehandler beskriver, hvilke forhold der ønskes undersøgt/belyst, årsagen til iværksættelse af undersøgelsen, de forhold hos forældrene der er afgørende for at undersøgelsen iværksættes samt kommunens vurdering af, at det foreliggende materiale ikke er tilstrækkeligt til at belyse forældrenes forhold.

Det anbefales, at sagsbehandler i forbindelse med visitationen taler med forældrene om følgende

- Årsagen til og grundlaget for at en forældrekompetenceundersøgelse ønskes.
- Hvilke tiltag/afgørelser kommunen kan/agter at bringe i anvendelse.
- At undersøgelsen samt observationer foretages i dagtimerne dvs. mellem klokken 8-17 på hverdage, ikke i weekender.
- at en forældrekompetenceundersøgelse typisk vil indeholde en samtale (1½-2 timer), tre-fire undersøgelsesgange af to timer samt to observationsgange. Observationerne med barnet vil tilrettelægges ud fra barnets alder og behov. Yderligere vejledning i hvem der foretager undersøgelsen og hvad den består af gennemgås ved opstartsmøde af repræsentanter fra Bethesda.

Før undersøgelsen kan opstartes, skal følgende være afklaret:

- Relevante sagsakter skal være fremsendt til Bethesda.
- Evt. supplerende oplysninger fra daginstitution eller andet skal være indhentet.
- Opstartsmøde har været afholdt, og der er lavet aftaler vedr. formål, varighed, indhold mv.

Det vurderes i den konkrete sag, om der foreligger tilstrækkelig beskrivelse af barnet til at kunne vurdere forældrenes kompetencer i forhold til barnets særlige behov, eller om der skal foretages undersøgelse af barnet. For spædbørn (0-1 år) vil der typisk ikke være behov for særskilt undersøgelse af barnet.

### **Kontakt**

Charlotte Vestergaard  
Forstander  
Bethesda  
Tlf. 29203704  
Email: [cve@aarhus.dk](mailto:cve@aarhus.dk)

Stine Bjerre Christiansen  
Socialrådgiver  
Bethesda  
Tlf. 41858876  
Email: [stbc@aarhus.dk](mailto:stbc@aarhus.dk)